

bb 70. megérkeztek alt-aussee-ből a háboru alatt elhurcolt magyar műkincsek

r/s la

1963. november 22.

pénteken este megérkezett budapestre az a 135 értékes festmény, amelyet csütörtökön dr. Garas Klára művészettörténész, a szépművészeti múzeum munkatársa vett át a magyar állam nevében alt-aussee-ban az osztrák hatóságoktól. /mti/

--

22.32/s

- v é g e -

- 68 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 122 490, 260 600

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. november 23.

bb 1. új földgázbontó az óbudai gázgyárban - egyelőre 15 budapesti nagyüzemben akarják hasznosítani az alföldi földgázt

i nbj/lk szb vg

1963. november 23.

az utóbbi években csak úgy lehetett kielégíteni a főváros gázigényét, hogy az óbudai gázgyár termelésén túl dunaujváros kőszén-gázt juttatott budapestnek, s a zalából érkezett földgázt az albertfalvai földgázbontó alakította át városi gázzá.

az igények azonban tovább növekszenek. egy-egy kemény téli napon 1957-ben 1 000 000, 1963 elején 1 450 000 köbméter volt a fogyasztás. előzetes számítások szerint 1963 decemberében, 1964 januárjában-februárjában már tartósan 1 450 000 köbmétert kell szolgáltatni naponta. ennek a szükségletnek a kielégítésére a gázművek a nyár óta tartalékol földgázt az Őrszentmiklósi lencsében. a zalából nyáron és ősszel érkezett és Őrszentmiklóson egy korábban feltárt lencsében tárolt földgázt „bontani” kell, át kell alakítani városi gázzá. erre a célra újabb földgázbontót építenek az óbudai gázgyárban. az építési munkálatok jól haladnak, úgyhogy az új típusú - úgynevezett levegőbontásos - berendezés januárban már működik és naponta mintegy 100 000 köbmétert „bont”, teljes kiépítése után 400 000 köbméter bontására lesz alkalmas, tehát az alföldről nagy csővezetékrendszeren budapestre érkező földgáz átalakítására is használható lesz.

a fővárosi tanács közmű- és szolgáltatási igazgatósága, továbbá a gázművek már számol azzal, hogy egy-két éven belül budapestben is lehetőség nyílik az alföldön feltárt földgáz hasznosítására. az elgondolások szerint kezdetben 15 budapesti nagyüzem berendezését alakítják át földgázzal történő fűtésre, s ezzel évente mintegy 60 millió köbméter városi gáz „szabadul”, fel a háztartások számára. természetesen már most foglalkoznak azzal a kérdéssel is, hogyan lehetne a földgázt a budapesti lakónházak fűtésénél hasznosítani, annál is inkább, mert a mostani széntüzelés miatt igen szennyezett budapest levegője. /mti/

- 1 -

RA

bb 2. szovjet órák, nyugatnémet háztartási cikkek, angol szövetek a karácsonyi vásáron

sl/tr-lm vg

1963. november 23.

a konsumex árucsereforgalmi vállalat az idei karácsonyra is nagymennyiségű háztartási és használati cikket, divat- és játékárut hozott be külföldről, hogy ezzel is növelje a választékot. nyugat-németországból és ausztriából több mint 80féle háztartási cikk, konyhaeszköz és sok ötletes apróság érkezett, amelyeknek árusítását szombaton kezdte meg az otthon áruház. 800-900 forint körüli díszdobozban hozzák forgalomba a hatszemélyes műanyagnyelű, rozsdamentes berndorf étkészletet. kapható gyümölcs és citromprés, roseibniszeletelő bordázott kés, fürdőszobafalra tapadó fésű-, zsillett- és fogkefetartó, továbbá olyan gázgyújtó amelyhez tüzkő sem kell, a gáz áramlásától jön izzásba és gyújt.

a szovjetunióból modernvonalú órák, ausztriából kötött műanyagpulóverek, és bélelt mintás túll-szatyrok, angliából férfi- és női szövetek érkeznek. az ndk különféle technikai játékokat szállít, másfélszer annyit, mint tavaly. a napokban a csehszlovák, a kelet-német és az osztrák gyártmányú női divat-cikkek, fűzők és harisnyatartók, továbbá az angol-gyártmányú paróka-sapkák is nagy választékban jelennek meg boltjainkban. /mti/

bb 3. megkezdődött az év végi csucsforgalom a postánál

i kf-lm vg

1963. november 23.

a posta év végi csucsforgalma az idén valamivel előbb kezdődött, mint az elmúlt évben. a keleti pályaudvari postakombinátban, a 70-es hivatalban, a „csomagoknál”, érződik ez első-sorban. a szokásosnál két-háromszor több csomaggal több érkezik naponta. külföldről is több küldeményt kap már a posta, az elmúlt napokban például kanadából jött nagyobb szállítmány.

a postaigazgatóságok már rendbehozták a mozgóposta kocsikat, mindenütt üzemképesek a szállító eszközök. a 70-es hivatal 70-80 kocsival hordja a csomagot a fővárosban, de már 150-170 kocsi igényelt, amelyeket a forgalom növekedésének megfelelően állítanak munkába, ugyancsak fokozatosan erősítik a hivatalok személyzetét, hogy a karácsony előtti héten, amikor mintegy 140 000 csomagra számítanak, zavartalanul továbbíthassák a küldeményeket.

a 72-es hivatalban, a „leveleseknel”, még távoli a forgalom tetőzése, de máris minden előkészületet megtettek, hogy zavartalan legyen majd a levélzőn kézbesítése.

a posta kéri a közönség segítségét is. már most felhívja a figyelmet: idejében adják fel a karácsonyi csomagokat, üdvözlőket, hogy mindenki megkapnassa az ünnepekre szánt küldeményeket. /mti/

- 2 -

bb 4. a kiadói-főigazgatóság közleménye az 1965. évi naptárak engedélyezéséről

k bi/tr/m/sr

1963. november 23.

az országos tervehivatal elnökének utasítása értelmében az 1965-ben megjelenésre tervezett /nyomdai uton előállított, bármilyen alakban megjelenő, kereskedelmi forgalomba kerülő, vagy ajándékozás céljára szolgáló/ naptár és kalendárium kiadására a művelődésügyi minisztérium kiadói főigazgatóságától 1963. december 20-ig engedélyt kell kérni. a határidő után beérkező kéréseket a kiadói főigazgatóság nem veszi figyelembe. /mti/

-.-.-

bb 5. megkezdték „a pénzhamisító”, forgatását, befejezték az „aranyfej”, felvételeit

i s/hné/m/fm

1963. november 23.

bán frigyos rendező forgatócsoportja az óbudai piacon megkezdte „a pénzhamisító”, című filmszatíra forgatását. a forgatókönyvet tolnai lajos írásaiból bencsik imre írta. a történetnek - amely a századforduló napjaiban játszódik - főhőse egy kistisztviselő, aki bankjegy hamisításra vetemedik. a gazdagnak vélt megismerkedik 1. ferencz józseffel is. a főszereplő bánvai péternek alakját a filmszalagon pécsi sándor formálja meg. feleségét békés itala, anyósát pedig gobbli hilda játssza. 1. ferencz józsefet a rendező, bán frigyos személyesíti meg. a többi szerepeket egri istván, ungvári lászló, greguss zoltán, deák sándor, brachfeld siegfried, kemény lászló és márkus lászló alakítja. az operatőr forgács ottó. T. Kisvárdy

a stáb szombaton még óbudán forgat és ezzel befejezi a szabadtéri felvételeket. utána a hunnia filmstúdió műtermáiban dolgoznak, ahol díszletek között, korabeli kosztümökben játsszák majd el „a pénzhamisító”, történetét.

„a pénzhamisító”, felvételeinek megkezdésével egy időben richard thorpe rendező vezetésével befejezték az „aranyfej”, forgatását. a 150 tagú stáb csaknem négy hónapig dolgozott budapesten, győrött, esztergomban, visegrádon és szentendrén. a főszerepeket esztergályos cécilia, lorraine power, denise gilmore, george sanders és buddy nackett játssza, az operatőr hildebrand istván.

egyébként mint ismeretes, a film eredeti címe is „aranyfej”, volt, amelyet később „mille budapestre megy - de ki is az a mille?”-re változtatták. a forgatás utolsó napjaiban azonban úgy határoztak, hogy az első magyar-amerikai koprodukciós filmet „aranyfej”, címmel mutatják be. /mti/

-.-.-

8.27/-n

-3-

bb 6. évente 2 millió forintot „keresnek”, a vadászkutyák - nemzetközi kutyakiállításra és versenyre készülnek a magyar vadászok

i kz vm ie

1963. november 23.

a szakemberek becslése szerint hazánkban évente körülbelül két millió forint értékű kár származik abból, hogy a vadászok - megfelelően képzett kutya hiányában - nem képesek felkutatni a megsebesített vadat. a magyar vadászok országos szövetsége vadászkutyatenyésztésünk fejlesztése érdekében széleskörű akciót kezdeményez.

első lépésként - a szövetség keretein belül - megyei vadászkutya szakosztályokat szerveznek. a szakosztályok eddig tíz megyében alakultak meg, s működésük egyik legfontosabb célja a világhíres sárga magyar-vizsla tenyésztése és elterjesztése. e kitűnő vadászkutya fajta hírére, s egyben értékére is jellemző, hogy például az északamerikai egyesült államokban magyar-vizsla klub működik, egy-egy szakszerűen idomított sárga magyar-vizsláért 800-1000 dollárt is megadnak.

a vadkárok megszüntetése és a vadászkutyatenyésztés fejlesztése érdekében a vadász szövetség a jövő évtől kötelezően előírja, hogy minden vadász társaságban legalább minden ötödik tulajdonában kell lennie egy-egy „képzett, mint szaknyelven mondják „bevadászott”, kutyának. ugyanezt a célt szolgálja végül az az elhatározás, hogy a jövő év elején nemzetközi vadászkutya kiállítást és versenyt rendeznek budapesten. a kiállítás és verseny iránt máris nagy az érdeklődés, elsősorban az osztrák, csehszlovák, német, olasz és svájci vadászok körében./mti/

- . . -

bb 7. félkilós angolnák a balatonban

vid j vm ká

1963. november 23.

a balaton halállományának gazdagítására két évvel ezelőtt kezdték meg az angolnák telepítését. a magyarországon eddig még nem tenyésztett halfajta meghonosodása elé nagy várakozással tekintettek a szakemberek. az azóta eltelt idő bebizonyította, hogy érdemes volt angolnai vadékok telepítésével kísérletezni. a halak szépen fejlődtek, megszerették a magyar tenger vizét. az őszi nagyhalászat idején gyakran kerültek hálóba félkilós angolnák is. ezeket azonban a halászok újból visszaengedték a tóba, hogy tovább fejlődjenek. számítások szerint két év múlva kezdődhet a balatoni angolna halászata./mti/

- . . -

8,50/m

- 4 -

bb 8. automatikus távjelző készülékeket szereltek fel a dunán, a hernádon és a kaposon

i sb/tm/m/vg

1963. november 23.

a magyar folyók töltései több mint négymillió holdnyi árterületet és 350.000 lakóházat védenek. a hazai vízügyi szervek ezért nagy gondot fordítanak a veszély korai felismerését segítő vizállásjelzés fejlesztésére. Európában már több ország helyezett el a folyókon automatikus vizállásmérő és távjelző berendezéseket, de ezeket a készülékeket ugyyszólván kizárólag a vízi-erőművek működésének irányításához használják.

magyarországon az árvíz elleni védekezés céljaira az országos vízügyi főigazgatóság és a vizgazdálkodási tudományos kutató intézet irányításával a folyami távjelző-hálózat épül. az idén két automata berendezés kezdte meg rendszeres működését a dunán. így a budapesti központban egyszerre tudják leolvasni a műszerekről a 200 kilométeres távolságból jelzéseket adó rajkai és a 100 kilométerről jelentő komáromi vízmérce adatait. nemrégiben helyezték üzembe hidasnémetin a hernádi automata készüléket, amely a miskolci vízügyi igazgatóságnak adja jelzéseit. most pedig elkészült a szekszárdra jelentő távjelző vízmérce a kaposon és az év végéig felszerelik a sajtó ellenőrző készülékeit is. a jövő évben különösen nagy munka kezdődik. megkapja újfajta automata ellenőreit a tiszta, a zagyva, a dráva és a tarna is. a távlati tervek alapján a második ötéves terv végéig mintegy 40 automatikus távjelzőt szerelnek fel a magyar folyókon./mti/

- . . -

bb 9. kevesebb nagy földrengés lesz a következő években? - feltevés az erősen földrengéses és a viszonylag csendes időszakok váltakozásáról

i tz/hné/m/vg

1963. november 23.

a közelmúltban egyik geofizikai tanácskozáson hédervári péter, a gamma geofizikai gyáregységének munkatársa ismertette azt az új feltételezést, amely szerint a földrengések bekövetkezésében bizonyos törvényszerűségek érvényesülnek. erről a kérdésről a következőket mondotta el az mti munkatársának:

- hugó benioff, amerikai szeizmológus az 1904 és 1950 között bekövetkezett legnagyobb földrengések adataiból arra a megállapításra jutott, hogy néhány éves ugynevezett aktív időszakok rendszeresen változnak a viszonylagos nyugalom éveivel. sőt az adatok azt is mutatták, hogy az aktív időszakok utolsó nagy rengései törvényszerűen egy, a földet átölelő hatalmas kör mentén következnek be. ez az ugynevezett szeizmikus főkör nagyjából az atlas-hegységtől indulva a pirenneusok, az alpok, a balkán-hegység, a pámír, a himalája, szumatra, java, celebes-vonalán át, majd a csendes óceán déli részén, dél-amerikán és az atlanti-óceánon keresztül érkezik vissza az atlas-hegységhez.
/folyt.köv./

8.56/-n

-5-

le

bb 9. /kevesebb nagy ... 1. folyt./ m

nédervári péter elmondta, hogy tovább bővítette ezt az adatsort: ugyanilyen szempontból feldolgozta az 1897 és 1905, valamint az 1950 és 1962 közötti nagy rengések adatait is. az így immár 65 évre megnyult adatsorból azt olvasta ki, hogy 1952-ben egy újabb aktív időszak kezdődött meg. minthogy pedig az 1962. szeptember 1-i hatalmas iráni földrengés pontosan a szeizmikus főkör vonalán pattant ki, benioff megállapításai szerint a katasztrófa ennek az aktív időszaknak a végét jelezte már. most tehát viszonylag nyugodtabb esztendőknél kellene következniük.

ez természetesen nem azt jelenti, hogy a most következő években egyáltalán nem lesznek földrengések, annyit azonban talán remélhetünk, hogy az ilyen katasztrófák - legalább is a nagyméretűek - a közeljövőben ritkábban sujtják az emberiséget, mint az elmúlt évtizedben. /mti/

---

bb 13. megvédték a további pusztulástól a kereki katona várat

1963. november 23.

vid/fm/tné/m/fm

az országos műemléki felügyelőség befejezte a balaton partján a kereki katonavár állagmegóvási munkálatait. az egykori végvárat, amelynek a zsigmond király halála utáni időszakban volt számottevő vadászati szerepe, később felrobbantották, s évszázadokon át tovább pusztult. a hegytetőn álló váromjait megerősítették, helyrehozták aránylag épségben maradt falmaradványait, most pedig megkezdték a várudvar rendezését. /mti/

---

bb 15. nyolcvanegy éves fénykép került elő az ózdi vaskavarókról

1963. november 23.

vid/te/m/ki

tengely istván, az ózdi kohászati üzemek dolgozója, családi iratai között 1882-ből származó fényképet talált, amely a vaskavaró mű akkori harminc dolgozóját ábrázolja üzemük előtt, szerszámaikkal együtt. a kavarászok - a mai martinászok elődmozgatták, ütögették, kavarták a szén- és faszéntüzelésű kemencékben a gömörből szállított vascipókat, hogy azok mielőbb acéllá váljanak. ezt a fáradságos és szaporátlan acélgyártási módszert a martin-kemencék üzembehelyezésével, 1912-ben szüntették meg ózdon. a szakmatörténeti szempontból értékes fényképről nagyított másolatokat készítettek. /mti/

-6-

9.31/-n

bb 10. már 14 takarékos hetyőség van pest megyében

vid/gö/lk/vm/ki

1963. november 23.

a néhány nappal ezelőtt lezárult takarékosági hetek eredményeit most összegezi az otp pest megyei fiókja. nem végleges adatok szerint ez idő alatt 4838 betétkönyvet váltottak a megyében, összesen 15,8 millió forint összeggel. ez a múlt évben megrendezett takarékosági hetek eredményénél csaknem 4 millió forinttal több.

a megyében eddig nyolc község használhatta a takarékos jelzőt. az idén 14-re emelkedett a számuk és kiérdemelte a takarékos „előnevet”, szentendre város is. a legtakarékosabb termelőségvezetési tagok abonyban élnek. az ottani kossuth tsz 358 dolgozója közül 323-an váltottak betétkönyvet. az egy főre jutó betétállományuk 2.700 forint. ezzel az eredménnyel a kossuth tsz lett a megye első takarékos termelőségvezetése. /mti/

---

bb 11. gátórházban született - onnan is ment nyugdíjba

vid/j/vm/ká

1963. november 23.

63 évvel ezelőtt, egy körös-menti gátórházban látta meg a napvilágot biró ferenc, a neves kunsági „vizesdinasztia”, egyik képviselője. apja nyomdokain haladva, már 15 éves korában eljegyezte magát a család hagyományos mesterségével, gátórnak szegődött. részt vett az 1919-es, 1926-os, 1932-es és a 40-es évek árvízvédelmében. hősi munkával tünt ki az 1954-es nagy dunai jeges áradatnál is. a kiváló gátbiztos csaknem fél évszázadig vigyázta a körös partját, 28 kilométeres szakaszon ügyelt a termékeny földek, a települések biztonságára. „a vizgazdálkodás kiváló dolgozója”, és az „árvízi emlékérem”, tulajdonosa az idén ment nyugdíjba. a család kapcsolata azonban nem szűnt meg a „vizesekkel”, fia technikusai beosztásban az alsótiszavidéki vízügyi igazgatóságnál vállalt munkát. /mti/

---

bb 12. a diósgyőri kohásztanulók huszezer óra társadalmi munkája

vid/te/vm/szf

1963. november 23.

a 116-os diósgyőri koháipari tanulóintézet növendékei - csaknem ezer fiatal - az idén is derekasan kivették részüket a közérdekű munkából. iskolájuk környékét mintegy ötszáz négyszögletes területen parkosították, maguk nevelte virágokkal díszítették. részt vettek a vasgyári lakótelep utjainak salakosításában. újabb 1500 facsemetét ültettek el a lenin kohászati művek közelében, s most már az előző évi hater ezer fával együtt egész kis erdőt telepítettek ide. a fiatalok önkéntes munkában eltöltött ideje eddig körülbelül 20.000 óra. /mti/

-7-

9.39/-n

bb 16. tizenötödik századbéli harang a kaposvári múzeumban

i vid fm vm

1963. november 23.

a somogy megyei tótujfalu határában tavaly szántás közben gótbetűs felirással díszített, csaknem egymáshoz harangot forgatott ki a traktor a földből. a muzeológusok megállapították, hogy a harang a tizenötödik századból származik, és annak idején a törökök által földig lerombolt tótujfalu lakosai rejtették el az ellenség elől. az érdekes leletet a kaposvári rippl-rónai múzeumban állították ki./mti/

- . -

bb 17. tengeri vitorlás-flotta készült el balatonfüreden

vid te vm ki

1963. november 23.

a magyar hajó-és darugár balatonfüredi sporthajóüzemében egész flottára való tengeri vitorlás készült el belga megrendelésre. a gyár udvarán bakokra felállítva sorakoznak a legújabb omega-típusú vitorlások. a hajók testszerkezete a szokásosnál erősebb, szilárdabb és a teljesen megbízható stabilitást két egyensúlyozó szerkezet, úgynevezett tökesuly adja meg. a vitorlás kajitijében négy fő számára rendeztek be hálóhelyet, külön áramfejlesztő telep szolgáltatja a világításhoz, főzéshez szükséges elektromos energiát. egy másik hajótípusból, a 20-as jelzésű vitorlásosztályból tizenháromat készítettek. a hajó kedvező széllel 10-12 kilométeres óránkénti sebességet is elérhet. ez a vízijármű hosszabb, partmenti turákra is alkalmas.

a hajókat vasuton szállítják majd el./mti/

- . -

bb 18. „vendégszereplő”, tápéi asszonyok

vid j vm ká

1963. november 23.

csongrádban a tápéi tiszatáj termelőszövetkezet ügyes kertész-asszonyai az idén ősszel néhány nap alatt fejezték be ősholdas szőlővessző gyökereztető iskolájukban az oltványok kitermelését. olyan mintaszerűen osztályozták, csomagolták az értékes szaporítóanyagot, hogy az ültetvénytervező és kivitelező vállalat szakemberei meghívták őket a Mindszenti Lenin tsz-be, hogy ott is mutassák be tudásukat. a tápéi asszonyok elfogták a meghívást, s elvállalták a Mindszenti tsz 24 holdas szőlővessző gyökereztető iskolájának kitermelését. itt is nagyon rövid idő alatt végeztek. szépen osztályozott, csomagolt százas oltványkötegeken kis cédulák hirdetik a „vendégszereplő”, tápéi asszonyok szaktudását./mti/

- . -

9.44/-n

-8-

le

bb 14. egy vagon zöldséget küldött „maga helyett”, a világba minden tsz tag a „vándorok falujából”,

vid j vm ie

1963. november 23.

a dráva-parti felsőszentmárton - baranya megye legnagyobb horvát faluját - a múltban a „vándorok falujának”, nevezték. különleges helyzete volt ennek a községnek a megyében: egy-egy családra mindössze két és fél hold föld jutott, míg másutt átlagosan több mint 10 holdat műveltek a parasztemberek. a földinség miatt a felsőszentmártoni lakosok nagy része csak idegenben talált munkát, sokan még külföldre is elmentek dolgozni.

a zrinyi miklós tsz nyomban megalakulásakor azt a célt tűzte ki, hogy olyan üzemágakat teremtsenek, amelyek mind több ember számára nyújtanak munkalehetőséget a falun belül. varga jánosnak, a termelőszövetkezet fiatal közigazdász-elnökének kezdeményezésére a megye legnagyobb és legkorszerűbb kertészetét hozták létre. az idén már 170 holdon termeltek zöldséget a felsőszentmártoni szövetkezeti gazdák, akik régen csak kicsiny házikertjükben ültettek némi paprikát, paradicsomot, káposztát. a kertészkedés tehát új foglalkozási ágának számít itt, mint ahogy az öntözés is. a dráva eddig kihasználatlanul elfolyó vizével most kertészetük egész területét öntözik. az idén mintegy 130 vagon zöldséget értékesítettek, amelynek egy része a pécsi piacokra és boltokba, más része a szigetvári konzervgyárba került, de szállítottak belőle külföldre is. az az érdekes helyzet alakult ki, hogy a vándorlásból hazatért és otthon munkát talált emberek most „maguk helyett”, egy-egy vagon zöldséget küldtek a világba: belföldre és külföldre. a kertészet helyén valamikor gyengén művelt szántóföldek voltak, amelyek holdanként legfeljebb 1000 forintot jövedelmeztek. a nagyüzemi zöldségtermesztés viszont több mint kétmillió forintot hozott az idén a zrinyi miklós tsz-nek, vagyis minden hold föld 12.000 forintot „termelt”./mti/

- . -

bb 27. történelem óra a moziban - játékfilmek vetítésével segítik az oktatást a kaposvári általános iskolákban

vid/fm tné vm fm

1963. november 23.

a somogy megyei tanács művelődési osztálya népszerű kezdeményezést valósított meg a kaposvári általános iskolákban. a tananyagot a témához kapcsolódó játékfilmek vetítésével teszik szívesebbé, szemléletesebbé. a „mozi-iskolában”, a kaposvári vörös csillag film-színházban hetenként egy alkalommal tartanak „történelem”, „magyar irodalom”, „földrajz”, „zenetörténeti”, és kresz-órát a diákoknak./mti/

- . -

10.14/-n

-9-

le

bb 20. megszűnt az „orsótemető”, - két év alatt két és fél-
millió megtakarítás

1963. november 23.

vid/te/m/ki

a nyergesujfalui magyar viscosagyár selyemszál üzemében a tekerceseléshez nagymennyiségű alumíniumorsóra van szükség. sok gondot okozott, hogy ezeket az orsókat csak rövid ideig tudták használni, mert élük csorbult, berepedt és esztergályozással is csak egyszer-kétszer tudták rendbehozni. így az „orsótemető”, egyre gyarapodott és évente 35.000-40.000 új orsót kellett vásárolni.

ötletes ujitással meghosszabbították az orsók életét. végükre különleges kiképzésű, a mosókádak melegvizének és a szárítóke-mencék magas hőfokának ellenálló speciális gumiból készült gyü-rieket nuzztak. fiumei ferenc üzemlakatos és forgács albert tech-nikus ujitásával két év alatt több mint ötvenezer orsót takari-tottak meg, s ez csaknem 2.5 millió forint hasznot jelent a népgazdaságnak. /mti/

...-

bb 21. a jövő évi nagy feladatokra készül a mosonmagyaróvári
mezőgépgyár

1963. november 23.

vid/te/m/ki

pontosan, ütemesen teljesítik tervüket a mosonmagyaróvári
mezőgazdasági gépgyár dolgozói. a negyedik negyedévben elké-
szítenek még többek között ezer fe-3 jelű és 300 váltvafor-
gató ekét, 476 utv-24 soros vetőgépet, valamint 300 terepren-
dezőt.

a jövő évi felkészülés ugyancsak fontos része a negyedév
munkájának. gonsokodnak róla, hogy megfelelő mennyiségű
félkész termék álljon majd rendelkezésre, hiszen az 1964. évi
terv 37 százalékkal nagyobb az ideinél. a hagyományos gyártmá-
nyok közül különféle traktorekből legalább ötezret adnak a
mezőgazdaságnak, vetőgépből másfélezer készül és megháromszo-
rozódik a lucernaliszt készítő berendezés gyártása. a nagyüzemi
gazdaságokban kitűnően bevált és exportra is gyártott berende-
zését tovább fejlesztették s kukorica és más szemestermények
szárítására is alkalmassá tették. ezeken kívül számos új gyárt-
mány is szerepel a tervben.

a nagyobb feladatok teljesítéséhez szükséges szakmunkások-
ról is gondoskodnak. részben már be is tanítottak, főleg for-
gácsoló szakmára, majdnem száz jelentkezőt, főként nőket.
a tapasztalat azt mutatja, hogy az új dolgozók néhány hónapi
tanítás után eredményesen veszik ki részüket a termelőmunká-
ból. /mti/

...-

-10-

10.23/-n

le

bm 22. lengyel vonatkozású történelmi emlékművel gazdagodott
a nyirbátori múzeum

1963. november 23.

vid vm tne vm

a korábbi évszázadokban kialakult magyar-lengyel kapcsolatok
számos emlékét őrzi a nyirbátori múzeum. gyűjteménye most újabb
dokumentumokkal bővült. a przemysli múzeum igazgatója elküldte a
domonkos rendi szerzetesek egykori naplójának kivonatát, amelyben
báthory István 1576-os nyirbátori átutazásának eseményeit
jegyezték fel. báthory István ugyanis lengyel királlyá koronáztatá-
sára igyekezett krakkóba, s átutazóban megszállt nővérénél, báthori
sára igyekezett krakkóba, s átutazóban megszállt nővérénél, báthori
annánál. a gdanski múzeum igazgatója pedig a „báthory István”, ne-
vű lengyel hajóról készített képet küldte el a nyirbátori múzeumnak.
/mti/

...-

bb 24. fűkaszályból - nádarató-gép

1963. november 23.

vid j vm ie

a balatoni nádgazdasági vállalat munkaterületein a terep
mocsarasága, egyenetlensége miatt nehéz a munka gépesítése. a
régóta problémát, a nádaratás gépesítésének megoldását most egy öt-
letes ujitással sikerült közelebb hozni. a gazdaság szakemberei
fűkaszály-gépekből alakítottak ki nádarató-gépeket. az rs-09-es
fűkaszályra fémlemezektől csuszátószerkezetet készítettek, amely
a levágott nádat oldalra csuszátja, s így kézi erővel már csak
a kötözést kell elvégezni. a gép 15 ember munkáját látja el és
naponta 1.500 kéve nádat arat. a 10 gépet a néhány nap múlva meg-
kezdődő téli nádaratásnál - az eddigi tapasztalatok szerint - már
kitűnően alkalmazhatják. /mti/

...-

bb 26. „pille”, cipők, színes mokasszinok készülnek szegeden

1963. november 23.

vid te vm ki

a szegedi április 4. cipész ktsz-ben új típusú, könnyű férfi-
cipőket készítenek. a legkönnyebbek a pille cipők, ezeknek a
súlya alig haladja meg páronként a harminc dekát. az orr, a talp
és a kéreg merevítésére műanyagokat alkalmaznak.

a különleges cipők iránt nagy az érdeklődés. már huszezer
párra érkezett megrendelés nyugati, illetve afrikai országokból.
afrikába, főként nigériába, pehelykönnyű, színes mokasszinokat szállí-
tanak majd. ezek egy darab bőrből, vékony műanyagtalppal készülnek,
felsőrészüket bocskor-szerűen van áthajtva. /mti/

...-

-11-

10.36/-n

le

bb 23. bács megye valamennyi községében kiépült a vízvezeték-hálózat

vid/fm/tné/m/fm

1963. november 23.

a bács megyei falvak nagyrésztében még nem is olyan régen mindössze egy-két kisnyomású ivókut adott vizet. a helyi tanácsoknak már évek óta egyik fő célja e lehetetlen állapot megszüntetése. az utóbbi néhány esztendőben megyszerte nagy lendületet vett az ivóvízhálózat építése, bővítése. 1962-ben a községfejlesztési alapból 15 millió forintot költöttek erre a célra, 25 új kútát fúrtak, és 32 kilométernyi új vízvezeték-hálózatot fektettek le a falvakban. az 1963-as év végéig további 20 millió forintos költséggel épülnek vízművek. 20 helyen létesül törpevízmű. megyszerte maguk a lakosok is segítik ezt a munkát. az idén körülbelül 10 millió forintot tehető annak a társadalmi munkának az értéke, amelyet a helybeliek végeznek a vízműhálózatok építésénél. segítségükkel a tervezettnél mintegy 50 kilométerrel hosszabb lesz a hálózat.

jövőre további 34 faluban kezdenek hozzá a törpevízművek létesítéséhez, illetve a hálózat bővítéséhez. vízművet kap a bácskában többek között gara, dávod, érsekcsanád, katymár, a megye más vidékein pedig solt, kunszentmiklós, szalkszentmárton, lajosmizse, városföld és tázlár. a városokban is szorgalmazzák ezt a munkát a tanácsok. kalocsán már befejeződött a kisváros teljes vízművesítése, baján pedig most kezdenek hozzá az ivóvízhálózat bővítéséhez. ugyancsak a községfejlesztési alapból kiskunfélegyháza, kiskunhalason és kecskeméten összesen 2.100.000 forintos költséggel korszerűsítik a vízellátást. ilyenformán 1965 végére a megye egyetlen községében sem lesz ivóvízhiány, bár ez az alföldi vidék az ország egyik vízben legszegényebb területe volt valamikor. /mti/

---

bb 19. sétaerdőt létesítenek szombathelyen

vid/j/m/ie

1963. november 23.

Szombathely környékén kevés a kirándulós hely, ezért a városi tanács elhatározta, hogy a város határában sétaerdőt létesít. a séi erdőben alakítják ki, amelynek fenyvesei, cseres, tölgyes részei igen megfelelőek erre a célra. a sétaerdő félkörben övezi a várost, s a tervek szerint két oldalról lesz megközelíthető. mindkét irányban rendszeres buszjáratokat indítanak majd a város központjából. az erdőben sétautakat építenek, az utakat padokkal látják el és camping-helyeket is létesítenek. a munkát rövidesen megkezdik, s a jövő nyáron a kirándulók már birtokukba vehetik az erdőt. /mti/

10.43/-n

12-

bb 25. a hazafias népfront is segíti a sáros utcák eltüntetését a borsodi falvakból

vid fm/tné vm fm

1963. november 23.

Borsod megyében a hazafias népfront műszaki akcióbizottságának tagjai sokrétű munkával segítik elő, hogy a községek évről-évre rendezettebbek és csinosabbak legyenek. nagy gondot fordítanak arra, hogy a ma még sáros falusi utcákat mielőbb betonjárdák és köves utak váltsák fel. az idén 25 községben 35 kilométernyi járda és 12 kilométernyi kövesút építési tervét készítették el társadalmi munkában. ezzel mintegy 350.000 forint tervezési díjat takarítottak meg a falvakban, amelyek ezt az összeget más községfejlesztési célokra használhatják fel. a népfront műszaki szakembereinek tervei alapján - többek között - parasznya község hét utcájában járdát, mezőkövesden pedig a főutvonal teherforgalmának mentesítésére 800 méteres terelőutat építenek. az utak és járdák készítése a lakosság társadalmi összefogásával és helyi anyagok felhasználásával a legtöbb helyen már befejezéshez közeledik. felsőzsolcán például a népfront segítségével kétszer annyi járdát építenek, mint amennyit az idei évre terveztek. /mti/

---

bb 30. elutazott hazánkba a szovjet pártmunkás küldöttség

j vm

1963. november 23.

tizenkétnapi magyarországi tartózkodás után hazautazott a szovjetunió kommunista pártjának küldöttsége, amelyet v.p. mzsavanadze, az szkp elnökségének póttagja, a gruz kommunista párt központi bizottságának első titkára vezetett.

magyarországi tartózkodása során a küldöttség megismerkedett az mszmp munkájának egyes területeivel, beszélgetéseket folytatott a párt központi bizottságán és a budapesti pártbizottságon, fővárosi üzemeket látogatott meg, kétnapos látogatást tett Győr-Sopron megyében. a küldöttséget fogadta Kádár János, az mszmp központi bizottságának első titkára.

a nyugati-pályaudvaron a küldöttség bucsuztatására megjelent nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagja, nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a központi bizottság titkárai, sándor józsef, a kb tagja, a párt és tömegszervezetek osztályának vezetője, kiss dezső, az mszmp kb tagja, a budapesti pártbizottság másodtitkára, hollai imre, a kb külügyi osztályának vezetője.

/folyt.köv./

010/-n

-13-

/bb 30. elutazott.....1.folyt./vm

jelen volt g.a. gyenyiszov, magyarországi szovjet nagykövet.

a határig a küldöttséget elkísérte gyenes andrás, az mszmp kb külügyi osztályának helyettes vezetője./mti/

- . -

bb 31. a lengyel párt-és kormányküldöttség vezetőinek távirata kádár jánoshoz

vm

1963. november 23.

wladyslaw gomulka, a lengyel egyesült munkáspárt ^{Munkáspárti bizottságának} első titkára és józef cyrankiewicz, a lengyel népköztársaság minisztertanácsának elnöke utban hazafelé a különrepülőgép fedélzetéről táviratban mondott köszönetet kádár jánosnak, a magyar szocialista munkáspárt első titkárának, a minisztertanács elnökének a magyarországi vendég-látásért./mti/
 T. Kormányati bizottság

- . -

bb 28. az ország első termelészövetkezeti városának jelene gimnáziumi évkönyvben

vid fm/tné vm fm

1963. november 23.

turkeve, az ország első termelészövetkezeti városa 1947-ben kapott középiskolát. a ványai ambrus gimnázium 16 éves fennállása óta az idén először készítenek évkönyvet. ebben nemcsak a gimnázium több mint másfél évtizedes történetét, a végzett diákok nevéit ismertetik, hanem felkeresik az egykori hallgatóikat és megírják, hogyan találták meg helyüket az életben. az évkönyvben helytörténeti monográfiák is szerepelnek, továbbá tanulmányok turkeve két nagy szülöttjének, finta sándor és gergely szobrászművészeknek életéről, munkásságáról. az első kiadvány ismerteti az ősi kun város mai életét, a termelészövetkezetek fejlődését is./mti/

- . -

bb 29. vízügyi muzeumot létesítenek szolnokon

vid te vm ki

1963. november 23.

szolnok megyében a nagykunság, a sárrét régi vizgazdálkodásáról a különböző vízügyi társulások alakulásáról, az árvédelem, a belviz elleni küzdelem kezdetleges eszközeiből számos irásos emlék és tárgy maradt fenn.

/folyt.köv./

10.51/-n

-14-

/bb 29. vízügyi.....1.folyt./vm

a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság kezdeményezésére ezeket összegyűjtik és állandó jellegű muzeumot rendeznek be. ebben többek között látható lesz majd multszázadbeli cölöpverőgép, árvédelmi ladik, több multszázadbeli térkép és vizgazdálkodási könyv./mti/

- . -

bb 31. dobi istván részvétttávirata lyndon b.johnson amerikai elnöknek

gk/m

1963. november 23.

dobi istván, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke táviratot intézett lyndon b.johnsonhoz, az amerikai egyesült államok új elnökéhez, amelyben kifejezte az elnöki tanács részvétét john f.kennedy tragikus elhunytával kapcsolatban. /mti/

- . -

11.58/-n

-15-

Je

e m b a r g - 6 : vasárnap hajnali 2 óráig!

bb 33. közös nyilatkozat

1963. november 23.

m/cz

a lengyel népköztársaság párt- és kormányküldöttségének a magyar népköztársaságban tett látogatása alkalmából

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány meghívására 1963. november 18-tól 22-ig baráti látogatást tett a magyar népköztársaságban a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottságának és a lengyel népköztársaság kormányának küldöttsége. wladyslaw gomulkának, a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottsága első titkáranak és józsef cyrankiewicznek, a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottsága politikai bizottsága tagjának, a minisztertanács elnökének vezetésével.

a magyar népköztársaságban tett látogatás során a küldöttség megtekintett néhány ipari és mezőgazdasági üzemet és megismerkedett a magyar népnek a szocialista ipar, a mezőgazdaság, a kultúra és oktatásügy, valamint az életszínvonal emelése terén elért jelentős vívmányaival.

a forró fogadtatás, amelyben a magyar nép a küldöttséget részesítette, a munkásosztály, a dolgozó parasztság és az értelmiség képviselőivel történt találkozások ismét meggyőzően bizonyították, hogy a magyar népköztársaságot és a lengyel népköztársaságot a testvéri barátság erős és tartós szálai fűzik egybe.

a látogatás folyamán megbeszélésekre került sor a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának és a magyar népköztársaság kormányának képviselői, illetve a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottságának és a lengyel népköztársaság kormányának küldöttsége között.

a tárgyalásokon magyar részről résztvettek:

kádár jános a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára,
a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke.

/folyt.köv./

12.20/-n

-16-

/bb 33. közös...1.folyt./vm

apró antal a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja,
a kormány elnökhelyettese,

kállai gyula a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja,
a kormány elnökhelyettese,

szirmai istván a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja,
a központi bizottság titkára,

dr.ajtai miklós a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának póttagja,
az országos tervehivatal elnöke,

péter jános külügyminiszter,
vályi péter az országos tervehivatal elnökének első helyettese,

biró józsef külkereskedelmi miniszterhelyettes,

martin ferenc a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának tagja,
a magyar népköztársaság nagykövete a lengyel népköztársaságban

szakértők voltak:

párdi imre a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának tagja,
a központi bizottság államgazdasági osztályának vezetője,

hollai imre a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága külügyi osztályának vezetője,

darvasi istván a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága agitációs és propagandaosztályának helyettes vezetője,

erdélyi károly külügyminiszterhelyettes

szita jános az országos tervehivatal főosztályvezetője

/folyt.köv./

12,25?/-n

-17-

/bb 33. közös.....2.folyt./vm

Lengyel részről a tárgyalásokon résztvettek:

- wladyslaw gomulka a Lengyel egyesült munkáspárt központi bizottságának első titkára,
- józef cyrankiewicz a Lengyel egyesült munkáspárt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnöke,
- zenon kliszko a Lengyel egyesült munkáspárt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára,
- stefan jedrychowski a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a minisztertanács mellett működő tervbizottság elnöke,
- marian naszkowski külügyminiszterhelyettes
a Lengyel egyesült munkáspárt központi bizottságának tagja,
- kazimierz olszewski a külföldi gazdasági együttműködés bizottságának alelnöke,
- tadeusz kropczynski külkereskedelmi miniszterhelyettes,
- henryk grochulski a Lengyel népköztársaság nagykövete a magyar népköztársaságban

szakértők voltak:

- maria wierna nagykövet, külügyminisztériumi főigazgató
- tadeusz findzinski követ, külügyminisztériumi főosztályvezető

a két fél képviselőinek megbeszélései a szoros barátság és a testvéri egyetértés szellemében folytak le s minden megbeszélésben nézeteik teljes azonosságát mutatták.

/folyt.köv./

12,29/-n

-18-

bb 33. /közös ... 3. folyt./ m

1.

mindkét fél megállapította, hogy a magyar népköztársaság és a lengyel népköztársaság kapcsolatai a proletár internacionalizmus, a kölcsönös megbecsülés, a baráti támogatás és a kölcsönös segítségnyújtás elvein nyugszanak s eredményesen szolgálják mindkét ország érdekeit. a kapcsolatok, különösen az utóbbi években - a két ország párt- és kormányküldöttségeinek 1958-ban és 1960-ban aláírt közös nyilatkozataiban foglalt határozatok alapján - kiszélesedtek és elmélyültek.

x x x

a tárgyaló felek a megbeszélések során hangsúlyozták, hogy továbbra is teljes erővel támogatják a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának keretei közötti együttműködés szélesítését, formáinak és módszereinek állandó fejlesztését, a nemzetközi szocialista munkamegosztás alapján. kijelentik, hogy a magyar-lengyel gazdasági együttműködést a két ország és valamennyi szocialista ország érdekeivel összhangban tovább kívánják bővíteni.

mindkét fél pozitíven értékeli a magyar-lengyel állandó gazdasági együttműködési bizottság tevékenységét, amely a két ország párt- és kormányküldöttségeinek 1958. évi májusi közös nyilatkozata alapján alakult.

a gazdasági, a tudományos- és műszaki együttműködés eredményei hozzájárultak mindkét ország népgazdaságának további fejlődéséhez, valamint a szocialista országok közötti együttműködés kibővítéséhez.

- a két ország közötti árucserreforgalom lényegesen növekedett. a hosszulejáratu egyezményben eredetileg előirányzott szinthez viszonyítva 1961-ben 23 százalékkal, 1962-ben pedig 37 százalékkal növekedett a forgalom. 1963-ban az áruforgalom mintegy 55 százalékos növekedést ér el a hosszulejáratu egyezményben erre az évre előirányzott szinthez viszonyítva, ami közel 2,5-szeres növekedés 1958-hoz képest. az árucserreforgalom növekedésével egyidejűleg jelentősen megváltozott a külkereskedelem struktúrája is, amit mindennekeelőtt a gépek és berendezések kölcsönös szállításának emelkedése jellemez.

- a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának ajánlásai értelmében a két ország tervező szervei az utóbbi időben megbeszéléseket folytattak a távlati tervek összehangolásáról.

/folyt.köv./

12.34/-n

-19-

- eredményesen működik a szén-méddőhányok feldolgozására alakult magyar-lengyel vállalat, a haldex, amely mindkét ország részére hasznos tevékenységet fejt ki.

- a műszaki-tudományos együttműködés keretében fejlődik a közvetlen kapcsolat üzemek, tervezőirodák és kutatóintézetek között.

- mindkét fél megállapítja, hogy jelentősen növelhető a külkereskedelmi forgalom, ez - a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa alapelveinek és határozatainak megfelelően - a két ország gazdasági adottságainak fokozott figyelembevételével, a termelési tervek, a termelési tevékenység és a beruházások fokozott összehangolása, a szakosítás és a kooperáció kiszélesítésének útján érhető el.

- a termelőerők további gyors fejlesztése, a munkatermelékenység növelése és az önköltség csökkentése érdekében a felek elhatározták, hogy a magyar-lengyel állandó gazdasági együttműködési bizottság konkrét javaslatokat dolgoz ki a termelés szakosítására és a termelési együttműködés elmélyítésére. a következő időszakban különösen a gépjárműiparban /autóbusz-, és tehergépkocsigyártás/, a vagon- és mozdonygyártásban /dieselmozdonyok, vasúti személykocsik, tehervagonok, valamint motorkocsik/, a hídástechnikában, a traktorgyártásban, a mezőgazdasági gépiparban, a finommechanikai iparban kell kiszélesíteni a gazdasági együttműködést.

- mindkét fél célszerűnek tartja szorosabb együttműködés kialakítását a vaskohászatban és helyesli közös szerv létrehozását a vaskohászati termelés összehangolására az érdekelt országok részvételével.

- figyelembevéve a vegyipar tervbevett intenzív fejlesztését elhatározták, hogy a két ország illetékes szervei konkrét programot dolgoznak ki a kölcsönös vegyipari szállítások növelésére, a termelési és beruházási tervek összehangolására, valamint a szakosítás elmélyítésére.

/folyt.köv./

a két fél megbizta a két ország külkereskedelmi minisztériumát, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket az árucsereforgalom további növelésére 1964-ben és 1965-ben.

- a két fél elhatározta, hogy tervező szerveik 1964. első fél-évében megbeszéléseket tartanak a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa által hozott határozatok értelmében az 1966-1970 évi gazdasági tervek összehangolására. e tárgyalások alkalmával a beruházások összehangolása révén törekedjenek a szabad termelési kapacitások kihasználására és a gazdaságilag indokolatlan, párhuzamos kapacitások kialakításának elkerülésére.

- célszerűnek tartják a tudományos és műszaki együttműködés bővítését, többek között közös tudományos kutatási és konstruktóri munka megszervezését a hídástechnika és a félvezetők terén.

x x x

a megbeszélések során a két fél megállapította, hogy országai között még további kedvező lehetőségek vannak a tudományos, műszaki és kulturális kapcsolatok fejlesztésére. megállapodtak, hogy megfelelő lépéseket tesznek a turistaforgalom további megkönnyítésére.

ii.

a nemzetközi helyzettel kapcsolatban mindkét fél hangsúlyozza, hogy a mai időszak legfontosabb kérdése a világbéke fenntartásáért vívott harc és az emberek millióinak pusztulásával fenyegető nukleáris háború kirobbantásának megakadályozása. ez elősegíti a szocializmust építő országok további kedvező fejlődését, kedvez a tőkés országokban a szocializmusért és a haladásért küzdő erők harcának, jelentősen előmozdítja a gyarmati és félgymarmati népek nemzeti felszabadító harcának sikerét.

a nukleáris világkonfliktus elkerülésének reális lehetőségét biztosítja a szovjetunió és a többi szocialista ország békepolitikája, állandóan növekvő gazdasági és katonai ereje, a szocialista tábor egysége és összeforrottsága, a munkásosztály s a béke és a haladás összes erőinek aktív harca a tőkés országokban, valamint a nemrég felszabadult országok cselekvő fellépése a háborús erők ellen vívott küzdelemben.

/folyt.köv./

a magyar népköztársaság és a lengyel népköztársaság a többi szocialista országgal együtt következetesen alkalmazza külpolitikájában a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élésének lenini elvét.

a tárgyalásokon mindkét fél megállapította, hogy a moszkvai részleges atomcsend egyezmény hozzájárul a nemzetközi feszültség enyhítéséhez és kedvező feltételeket teremthet a felgyülemlett egyéb nemzetközi problémák megoldásához.

a magyar népköztársaság és a lengyel népköztársaság teljes mértékben támogatja a varsói szerződés államai és a nato államok között kötendő meg nem támadási egyezményre és a két német állam területén létesítendő ellenőrző állomásokra vonatkozó szovjet javaslatokat, kapcsolathoz a fegyverkezés korlátozásához vezető egyéb lépésekkel és más intézkedésekkel, amelyek megvalósítása, különösen Európában, hozzájárulna a feszültség enyhüléséhez s megkönnyítené az előrehaladást az általános és teljes leszerelésről folytatott tárgyalásokon.

a közép-európai atomfegyvermentes és korlátozott fegyverkezési övezet létesítésére vonatkozó lengyel tervezet megvalósítása, amely az egész világon széleskörű támogatásra és megértésre talál, ugyancsak fontos lépést jelentene előre az európai biztonság megszilárdításának útján.

a szovjetunióknak, a lengyel népköztársaságnak, a magyar népköztársaságnak és a többi szocialista országnak az imperializmus háborus erői ellen, a tartós béke biztosításáért, a különböző politikai rendszerű államok békés egymás mellett éléséért évek óta folytatott lankadatlan küzdelme a dolgozó tömegek széleskörű támogatását élvezzi az egész világon. a szocialista országok javaslatai megértésre találnak számos el nem kötelezett ország kormányánál is. az a meggyőződés, hogy valamennyi vitás kérdést békés eszközökkel, nem fegyverek segítségével, hanem tárgyalások útján kell rendezni, mindinkább utat tör a kapitalista országok egyre szélesebb társadalmi rétegeinek, valamint a nyugati államok uralkodó körei egy részének gondolkodásában is.

mindazonáltal a nemzetközi események alakulása azt mutatja, hogy az imperialista táboron belül továbbra is olyan befolyásos, hidegháborus erők tevékenykednek, amelyek folytatják a fegyverkezési versenyt és a nemzetközi feszültség fenntartására irányuló erőfeszítéseiket.

/folyt.köv./

12.52/-n

-22-

ezeknek az erőknek a befolyására a nyugati hatalmak nem járulnak hozzá a szocialista országok által előterjesztett konstruktív javaslatok megvalósításához. az egyesült államok, ellentétben a moszkvai egyezmény szellemével, makacsul olyan intézkedések foganatosítására törekszik, amelyek fokozzák a feszültséget és növelik a háborus veszélyt. ezek közé tartozik mindenekelőtt az u.n. sokoldalú nato atomtőzerő létrehozásának terve. ez azt jelentené, hogy atomfegyverhez jutnának az atlanti szövetség azon európai tagállamai, amelyek még nem rendelkeznek atomfegyverrel és ezen belül elsősorban a bundeswehr neohitlerista vezérkari tisztjei. mindkét fél határozottan ellenzi, hogy a nyugatnémet revansizisták bármilyen formában is atomfegyverhez jussanak, mert ez nagy veszélyt jelentene európa békéjére.

a két fél megállapítja, hogy a német szövetségi köztársaság kormánya továbbra is ellenszegül azoknak a törekvéseknek, amelyek a feszültség enyhítésére irányulnak és makacsul elutasítja a német kérdés békés rendezését.

a magyar népköztársaságnak és a lengyel népköztársaságnak a többi szocialista országgal együtt az a véleménye, hogy az európai népek, de a német nép békéjének és biztonságának érdekében is mielőbb fel kell számolni a második világháború maradványait, békeszerződést kell kötni mindkét német állammal, nyugat-berlint szabad várossá kell nyilvánítani és el kell ismerni a jelenlegi európai határokat, beleértve az odra-nysa luzycka határ véglegességét.

mindkét fél nagyra értékeli a német demokratikus köztársaság - német földön az első munkás-paraszt állam - hozzájárulását a német probléma békés megoldásáért és az európa biztonságának megőrzéséért vívott harchoz. a magyar népköztársaság és a lengyel népköztársaság állandóan erősíti a barátságot és az együttműködést a német demokratikus köztársasággal.

mindkét fél baráti kapcsolatokat óhajt fenntartani az egész német néppel. a kapcsolatok normalizálásához a német szövetségi köztársaságnak szakítania kell revansizista politikájával, le kell mondania területi igényeiről, el kell ismernie a jelenlegi határokat és meg kell tartania az államok békés egymás mellett élésének elvét.

mindkét fél határozottan követeli, - az egyesült nemzetek szervezete közgyűlése 1960. évi határozatának alapján - hogy mielőbb számolják fel a korhadt gyarmati rendszert és elítélik az imperialista hatalmak neokolonialista törekvéseit, melyekkel a függetlenné vált népekre új függőségi formákat akarnak rákényszeríteni.

/folyt.köv./

13.00/-n

-23-

mindkét ország népe és kormánya támogatja ázsia, afrika és latin-amerika népeinek harcát függetlenségükért, valamint kivívott szuverénitásuk védelmében. elítélik a gyarmatokon tomboló brutális terrort és a délafrikai köztársaságban dúló szégyenletes fejlődést, ellenzik az egyesült államok fegyveres beavatkozását dél-vietnamban.

a tárgyaló felek kijelentik, hogy szolidárisak a függetlenségét és rendszerének szabad megválasztására vonatkozó jogát védelmező kubai néppel. elítélik azokat az ismétlődő diverziós próbálkozásokat, amelyeket az ellenforradalmi erők az egyesült államok hozzájárulásával és támogatásával intéznek kuba ellen.

a magyar népköztársaság és a lengyel népköztársaság támogatja az egyesült nemzetek szervezetének, mint a nemzetek közötti békés együttműködést elősegítő szervezetnek megerősítésére irányuló törekvéseit. az egyesült nemzetek szervezetére irányuló törekvéseit. az egyesült nemzetek szervezetére te teljesértékű működésének érdekében mindkét fél követeli, hogy a kínai nép jogai alapján adják meg a kínai népköztársaságnak az öt megillető helyet az egyesült nemzetek szervezetében.

a magyar népköztársaság és a lengyel népköztársaság hasznosnak tartja a kereskedelmi árucserét, a gazdasági, valamint műszaki-tudományos együttműködést a világ valamennyi országa között, a kölcsönös előnyök és egyenlőség alapján. mindkét fél helyesnek tartja a világkereskedelmi konferencia összehívását és a kereskedelmi világszervezet létrehozását, amely jelentős szerepet tölthetne be a nemzetközi gazdasági együttműködés fejlesztésében, a különböző társadalmi, politikai és gazdasági rendszerű államok békés gazdasági versenyében követendő elvek kialakításában, valamint az ujonnan felszabadult országok fejlődésének meggyorsításában.

/folyt.köv./

13.04/-n

-24-

III.

a magyar szocialista munkáspárt és a lengyel egyesült munkáspárt képviselői sokoldalú eszmecserét folytattak a két testvérpárt kapcsolatairól és a nemzetközi kommunista mozgalom időszerű kérdéseiről.

a két párt képviselői meglelégedéssel hangsúlyozzák, hogy testvéri kapcsolataik állandóan erősödnek és fejlődnek, a tapasztalatok kölcsönös cseréje egyaránt jelentős mértékben gazdagítja a magyar szocialista munkáspárt és a lengyel egyesült munkáspárt tevékenységét.

a két fél meglelégedéssel állapította meg, hogy a szocialista közösség országainak, valamint a nemzetközi munkás-és kommunista mozgalomnak ereje és jelentősége szakadatlanul növekszik, ami döntő szerepet játszik a békéért, a nemzeti függetlenségért, a demokráciáért és a szocializmusért vívott küzdelem nemzetközi frontjának megszilárdulásában. a szocializmus és a haladás erőinek egyre növekvő fölénye az imperializmus és a reakció erőivel szemben alapvető biztosítékot jelent a béke megőrzésére és valóra váltja azt a lehetőséget, hogy az emberiséget megóvjuk a háborútól.

mindkét párt nyomatékosan rámutat arra, hogy a szovjetunió kommunista pártja gazdag eredményei rendkívül jelentősek az egész nemzetközi munkásmozgalom számára és megállapítja, hogy a szovjetunió kommunista pártja huszadik, és huszonkettedik kongresszusának történelmi jelentőségű határozatai nagy hozzájárulást jelentenek a nemzetközi munkásmozgalom harcának elméletéhez és gyakorlatához.

a magyar szocialista munkáspárt és a lengyel egyesült munkáspárt következetesen megvalósítja az 1957. évi és az 1960. évi nyilatkozatokból, mint a békéért, a társadalmi haladásért és a szocializmusért vívott harcban a nemzetközi munkásmozgalom stratégiáját és taktikáját meghatározó programdokumentumokból eredő feladatokat. ezen elvek alapján mindkét párt következetesen harcol a kommunista világmozgalom egységéért, erejének szüntelen gyarapításáért, mint ami alapfeltétele a békéért és a szocializmusért vívott harc győzelmének. mindkét párt abból indul ki, hogy a szocialista országok nagy közössége és a nemzetközi kommunista mozgalom egysége megköveteli a marxizmus-leninizmus alkotó alkalmazását korunk követelményeihez és a következetes harcot annak eszmei tisztaságáért, a dogmatizmus és a revizionizmus minden megnyilvánulása ellen.

/folyt.köv./

13.10/-n

-25-

/bb 33. közös....10.folyt./vm

a Lengyel egyesült munkáspárt központi bizottsága és a Lengyel népköztársaság kormánya viszontlátogatásra meghívta a magyar népköztársaság párt- és kormányküldöttségét a Lengyel népköztársaságba. a meghívást a magyar fél örömmel elfogadta.

a felek kifejezésre juttatják azt a meggyőződésüket, hogy a Lengyel párt- és kormányküldöttség baráti látogatása a magyar népköztársaságban és az ennek során folytatott megbeszélések és találkozások hozzájárulnak a sokoldalú együttműködés további elmélyítéséhez, a két ország erőfeszítéseinek még szorosabb összehangolásához, a közös célokért folytatott harchoz és ezzel szolgálják magyarországi és Lengyelország érdekeit, a béke és a szocializmus nagy, közös ügyét.

kelt budapesten, az 1963. évi november hó 22. napján

kádár jános

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára
a magyar forradalmi munkáspárt kormány elnöke

wladyslaw gomulka

a Lengyel egyesült munkáspárt központi bizottságának első titkára

józsef cyrankiewicz
a Lengyel népköztársaság minisztertanácsának elnöke

/mti/

bb 34. magyar kutató egyiptomi tanulmányutja

vid j vm ie

1963. november 23.

dr.ecker istván, a keszthelyi agrártudományi főiskola munkatársa szombaton egyiptomba utazott. a kutató fél évet tölt a kairói és az alexandriai agrártudományi egyetemen, tanulmányozza a nilusi öntözés módszereit és az érdekelet intézmények tudományos együttműködésének lehetőségeiről tárgyal./mti/

13,20/m

- 26 -

bb.36. megnyílt a luxus áruház

t tó/tm n vg

1963. november 23.

szombaton reggel a régi vörösmarty téri áruház helyén megnyílt az átalakított, korszerű követelményeknek megfelelő luxus áruház. a 2.600 négyzetméter alapterületű, modern áruház tíz osztályán megtalálhatók a választékos igényeket is kielégítő különféle divatcikkek, illatszerek és kozmetikai készítmények. a vonzó áruválaszték mellett az áruház több szolgáltatást is nyújt a vevőközönségnek, így például divat szaktanácsadást, mértékutáni nőruha készítést, házhozszállítást, stb. /mti/

..

bb.42. időjárásjelentés

tm/n

1963. november 23.

a meteorológiai intézet jelenti november 23-án, szombaton 13 órakor:

nem változik az idő

nyugat- és közép-európa időjárása továbbra is az atlanti óceáni ciklonok és frontjaik hatása alatt áll, változékony, többfelé csapadékos, szeles, az idő téli hideg csak a 60. szélességi foktól északra alakult ki. hazánkban tegnap túlnyomóan felhős volt az idő, néhány helyen, főleg az ország északi felében eső, havaseső esett. a hőmérséklet napközben általában 4-8, nyugaton és délen helyenként 9-13 fokig emelkedett. ma hajnalban általában plusz 2, mínusz 2, az északnyugati megyékben plusz 3-6 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt országszerte szeles és kissé felhős volt az idő, a hőmérséklet 8-11 fokig emelkedett. budapesten pénteken a hőmérséklet napi középértéke 5.7 fok volt, 2.0 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 9 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 milliméter, alig változik.

várható időjárás vasárnap estig: kisebb felhőátvonulások, néhány helyen kevés eső, a hegyekben 1-2 helyen kisebb havazás. mérsékelt, időnként élénk északnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában 0, plusz 3, északkeleten 0, mínusz 3, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 9-12 fok között.

a duna vizállása ma reggel 232 centiméter./mti/

..

13.26/-n

-27-

fe

bb 35. debreceni egyetemi oktatók utaztak lublinba

vid j vm ie

1963. november 23.

a debreceni kossuth Lajos tudományegyetem testvéregyeteme a lublini tudományegyetemnek. ez év őszén a lubliniak küldöttsége debrecenben járt és aláírta az 1964. évre szóló együttműködési szerződést. ennek a látogatásnak viszonzására most debreceni egyetemi oktatók utaznak lublinba. szombaton délelőtt utazott el dr. szalay sándorné, a kossuth Lajos tudományegyetem kísérleti fizikai intézetének tanszékvezető docense, aki a debreceni egyetem küldöttéeként tölt néhány napot lublinban. ugyancsak elutazott dr. szalay sándor kossuth-díjas, akadémiai levelező tag, debreceni egyetemi tanár, a magyar tudományos akadémia atommag kutató intézetének igazgatója, akít a lublini tudományegyetem hívott meg előadások tartására. a következő napokban dr. sulán béla egyetemi tanár és dr. dombrovsky józsef, a szláv filológiai intézet adjunktusa utazik lublinba./mti/

- . -

bb 37. megjelent a piacon a téli „vajfej-saláta,”

i n. j/ vm ie

1963. november 23.

a nagyvásártelepre szombaton reggel 45 vagon és 173 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 8 vagon étkezési burgonya, 1 vagon fejeskáposzta, 8 vagon kelkáposzta, 1 vagon gyökérzöldség, 2 vagon sárgarépa, 2 vagon cékla-répa, 19 vagon alma és 4 vagon tojás.

a gyökérzöldséget kilónként 3-3.60, a sárgarépát 1.60-2, a borsó zellert 3.60-4.20 forintért hozták forgalomba. megjelent a piacon a téli „vajfej-saláta,” ára fejenként 80 fillér volt. a tisztított parajt és a sóskát kilónként 2.40 forintért árusították./mti/

- . -

bb 41. a belügyminisztérium országos rendőrfőkapitányságának közleménye

k sr vm

1963. november 23.

a belügyminisztérium országos rendőrfőkapitányság értesíti az ország lakosságát, hogy az 1/1954 /f.9/ bm sz. rendelet értelmében a rendőrkapitányságok 1964. január 15-től folyamatosan kicserélik azokat a személyi igazolványokat, amelyeknek érvényességi ideje 1964, illetve 1965 évben lejár.

/folyt.köv./

13.31/-n

-28-

/bb 41. a belügyminisztérium...1.folyt./vm

a személyi igazolványok kicserélését községenként, lakóközözetként vagy munkahelyenként meghatározott helyen és időpontban az állandó lakóhely szerint illetékes járási, városi, városi kerületi rendőrkapitányságok végzik.

azok az állampolgárok tehát, akiknek személyi igazolványa 1964 vagy 1965 évben lejár, a rendőrkapitányságok által megjelölt helyen és időpontban kötelesek személyi igazolványuk kicserélése végett megjelenni.

azon állampolgárok személyi igazolványait, akiknek munkahelye állandó lakóhelyüktől 100 km távolságon túl van és ott ideiglenes lakósként be vannak jelentve, az ideiglenes lakóhely szerint illetékes járási, városi, városi kerületi rendőrkapitányságok is kicserélik.

a személyi igazolvány kicserélése végett a személyi igazolvány tulajdonosának személyesen kell megjelenni. a járóképtelen betegek személyi igazolványát - ha gyógyulásuk előreláthatóan egy éven belül nem várható - a rendőrkapitányságok a helyszínen is kicserélik. a járóképtelenséget sztk, vagy tisztiorvosi igazolással kell igazolni.

a személyi igazolvány kicserélésének részleteiről a helyi rendőrhatalóságok hirdetmény útján tájékoztatják a lakosságot.

az országos rendőrfőkapitányság kéri a lakosságot, hogy a torlódások elkerülése végett a helyi rendőrhatalóságok idevonatkozó rendelkezéseit és az általuk megjelölt határidőt maradéktalanul tartsa be.

az országos rendőrfőkapitányság egyidejűleg értesíti a lakosságot, hogy a személyi igazolványok kiadásához, kicseréléséhez az eddig használt négyszelvényes bejelentőlap helyett kétszelvényes bejelentőlapot rendszeresített.

az új - zöld nyomású - nyomtatványt „bejelentő személyi igazolvány kiadásához”, elnevezéssel a postahivatalok és dohányboltok hozzák forgalomba.

a lakásváltozások be- és kijelentését továbbra is az eddig használt nyomtatványokon kell teljesíteni.

belügyminisztérium
országos rendőrfőkapitányság./mti/

- . -

13.39/-n

-29-

bb 40. székesfehérvári rádiók és televíziók „parádéja” az otthon áruházban

1963. november 23.

t kf/kf/m/vg

a székesfehérvári villamossági-, televízió- és rádiókészülékek gyára nemrégiben ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját. ebből az alkalomból most a karácsonyi vásár idejére budapesten kiállítást rendezett termékeiből. a kiállítást az otthon áruházban szombaton délelőtt nyitották meg, s az év végéig megtekinthető. az áruházban állandó szervíz és tanácsadó szolgálat ad felvilágosítást a különféle rádió és televízió típusokról, segít a vásárlóknak a legmegfelelőbb készülék kiválasztásában.

dr. gond pál az üzem kereskedelmi főosztályvezetője sajtótájékoztatón ismertette a gyár eredményeit, elképzeléseit. a székesfehérvári vtrgy 1955-óta gyárt televíziót, s az ideiglenességgel már túlhaladták az egymilliomodik készüléket. a televíziógyártás öt éve kezdődött, s azóta több mint háromszázötvenezer készülék került ki az üzemből. exportra is adott csaknem százezer televíziót és megközelítően négyszázezer rádiót. jövőre a gyár mintegy 190 000 televízió előállítására készül, s ezt a mennyiséget hatféle típusból, s annak különféle változataiból adja. újdonságként három új típusu televízió is az üzletbe kerül a következő évben. az új televízió család kis és nagy kategóriájú készüléke, a ta 642 és a ta 643, valamint a népszerű munkácsi módosított tetszetősebb modernebb formában, a rádiógyártás 15 típusra épül, s ezen belül már olcsó zseb-rádiót, valamint tranzistoros autó-táskarádiót is adnak a belső földi piacnak. /mti/

---

bb 39. hétfőn sorsolják a második, kedden a harmadik és a negyedik békekölcsönt

1963. november 23.

i kf/kf/m/vg

az országos takarékpénztár hétfőn és kedden bonyolítja le az év utolsó államkölcsön sorsolásait. a huzásokat mindkét napon az otp nádor utcai művelődési termében tartják.

hétfőn délután két órai kezdettel a 2. békekölcsönt sorsolják: 143 000 kötvényre 28.2 millió forintot, kedden délelőtt 10 órai kezdettel először a 3. békekölcsönből 200 000 kötvényre 51.5 millió forintot, majd a 4. békekölcsönből 146 000 kötvényre 31.5 millió forintot sorsolnak ki.

az idei utolsó huzáson tehát a három békekölcsönből csaknem félmillió kötvényre 111.2 millió forint jut a szerencsés nyerteseknek, akik december 5-től vehetik át a nyereményüket. /mti/

13.44/-n

-30-

bb 38. nyereményözön - két lotto jutalom sorsolást tartanak decemberben - a főnyeremény: azonnal beköltözhető, teljesen berendezett öröklakás gépkocsival

1963. november 23.

i kf/kf vm vg

kellemes újévi meglepetést készít elő a sportfogadási és lotto igazgatóság. decemberben két jutalomsorsolást rendeznek, amelyekben egész nyereményözön, összesen 2.500 nyereménytárgy jut a szerencsés lottozóknak.

a rendes havi jutalomsorsoláson összesen ezer tárgynyereményt huznak ki. a főnyeremények: egy háromszobás és egy kétszobás öröklakás, valamint 3 moszkvics, 2 trabant és 1 fiat 1 500-as személygépkocsi.

a rendkívüli jutalomsorsolás ezeröttszáz nyereménye közül a legértékesebb: kétszoba hálós, teljesen berendezett és felszerelt, azonnal beköltözhető öröklakás, amelyhez egy személygépkocsit adnak „rádaásként”, ezenkívül több személygépkocsit sorsolnak ki, és bőven jut rádió, televízió szobaberendezés, háztartási gép is a lottozóknak. új nyereményként rádióból, televízióból, lemezjátszóból, magnetofonból és pianinóból álló „zenegép, parkot”, is ki-sorsolnak. /mti/

---

bb 43. 32 négyzetméteres falfestmény díszíti a hógyszéki általános iskolát

1963. november 23.

vid tm vm fm

a hógyszéki általános iskola előcsarnokában elkészült ujjváry lajos festőművész 32 négyzetméteres háromrészes falfestménye. a szombati avató ünnepségen résztvett szabó pál, kossuth-díjas író is.

a festmény az ifjúság életének három területét - a munkát, a tanulást és a szórakozást - ábrázolja. /mti/

---

bb 44. december 7-ig meghosszabbították a második országos miskolci grafikai biennálét

1963. november 23.

vid tm vm fm

grafikusművészeink nagy seregszemléjét, a miskolci herman otto muzeumban megrendezett második országos miskolci grafikai biennálét a nagy érdeklődésre tekintettel december 7-ig meghosszabbították.

/folyt.köv./

;

13.58/-n

-31-

/bb 44. december...1.folyt./vm

a kiállítást amelyen több mint ötven művész csaknem 200 alkotása, közte hincz gyula kossuth-díjas, gyűjteményes bemutatója látható - eddig csaknem 10.000 érdeklődő tekintette meg./mti/

- . -

le

13.59/-n

-32-

bb 45. a.sveum,

k áe/áe vm fm

1963. november 23.

a norvég külügyminisztérium kulturális kapcsolatok irodájának igazgatója, aki a kulturális kapcsolatok intézetének vendégeként néhány napot hazánkban töltött, elutazott budapestről. a norvég szakember tárgyalásokat folytatott a magyar-norvég kulturális kapcsolatok fejlesztésének lehetőségeiről./mti/

- . -

bb 48. agrárklubot avattak tarpán

vid ie-lm cz

1963. november 23.

az agrártudományi egyesület keretében szombaton megalakult a tarpai agrárklub. a mezőgazdasági szakkönyvekkel és folyóiratokkal felszerelt klubot azzal a céllal hozták létre, hogy a vásárosnaményi járás mintegy 100 agrárszakembere olyan találkozó- és szórakozóhelyhez jusson, amely továbbképzésüket is elősegíti. tagjaiból létrehozták az állattenyésztési, növénytermelési, üzemszervezési, öntözési és kertészeti szakcsoportot. a program szerint a klubban évenként tíz tudományos előadás hangzik majd el.

az első előadást a szombati ünnepélyes alakuló ülésen dr. magyar andrás, a gödöllői agrártudományi egyetem rektora tartotta az állattenyésztés helyzetéről és feladatairól. ezt követően mezőgazdasági szakfilmet vetítettek, majd a résztvevők megtekintették a helyi győzelem termelőszövetkezet gazdaságát. /mti/

-.-

bb 49. kiállítás nyílt szegeden a „szárnyas növényvédelemről”,

vid j szb ie

1963. november 23.

érdekes növényvédelmi kiállítás nyílt szegeden szombaton a hazafias népfront városi bizottságának előadótermében. az embernek ingyenesen segítő növényvédőket, elsősorban a hasznos madarakat mutatják be, de a „szárnyas növényvédőkön”, kívül szerepelnek emlősök és rovarok is. a növények kártevőit pusztító hasznos madarak mellett ezek fészkeit, odúit és etetőit is bemutatja a kiállítás, amelynek szakszerű megrendezésében nagy segítséget nyújtott a szegedi tiszakutató expedíció. a kiállítás egyben a szegedi biológiai növényvédelmi napok megnyitója is volt. az elkövetkező napokban neves madártani szakemberek tartanak előadásokat a hazai és nemzetközi ornitológiai és biológiai növényvédelem eredményeiről. /mti/

-.-

15.45/a

17.15

- 33 -

me

bb 47. hétfői jelentés a földekről - a vas megyei közös gazdaságok többsége befejezte a betakarítást és az őszi mélyszántást

vid ö kz vm ie

1963. november 23.

az időjárás még az elmúlt héten is mindvégig kedvező volt az időszerű mezőgazdasági munkákhoz. állami és szövetkezeti gazdaságaink számottevően előrehaladtak mind a betakarítással, mind az őszi mélyszántással.

győr-sopron megyében a hét végén a tervezett 83.000 holdból már csak 12.000 hold volt szántatlan. az e munkával legelőrehaladottabb vidékekről - a kapuvári és a csornai járásból - máris megkezdtek a gépek átcsoportosítását a viszonylag elmaradt győri járásba. békés megye nagykiterjedésű határában a hét végére befejeződött a betakarítás, a szép eredmény jórészt az asszonyok szorgalmát dicséri: közülük körülbelül huszezren dolgoztak rendszeresen a közös földeken. az asszony-brigádok többsége az utóbbi 6-8 vasárnapot is munkával töltötte. a betakarított földeken most már teljesen akadálytalanul dolgozhatnak a szántótraktorok. jellemző is egyébként, hogy az elmúlt héten nem kevesebb, mint 40.000 holdat szántottak föl, s így már az őszi mélyszántási terv 80 százalékát teljesítették. vas megye szövetkezeti gazdaságainak többségében már letették mind a betakarítás, mind pedig az őszi mélyszántás gondját. a hét végén már kukoricaszárból is csak mintegy 400 hold várt behordásra. a szántatlan terület alig több 6.000 holdnál, ezzel a jövő hét elején végeznek. hajdu-bihar megyében - békéshez hasonlóan - a tervezett terület 80 százalékát szántottak fel a hét végéig. napokon belül az egész megyében befejeződik a kukorica betakarítása. cukorrépa - noha az idén több mint 20.000 holdon termelték ezt a fontos és munkaigényes ipari növényt - már nincs a földben.

az évszakhoz képest rendkívül enyhe idő helyenként azonban már kárt is okoz. mint egy tolna megyei jelentés beszámol róla, a legkorábbi vetésű őszi gabonák - főleg a rozs és az őszi árpa - tulságosan is megerősödtek. a biritói állami gazdaságban 22 centiméter magas a rozs, a szekszárdi állami gazdaság egyik üzemegeységében pedig szárbaszókkent az őszi árpa. a buja vetéseket birkákkal ritkítják, egyes kisebb területeken pedig már kaszával kellett ,,orvosolni,, a tulfejtett növényt./mti/

15.55/a

17.15

- 34 -

me

bb 46. megjutalmazták a szegedi turistaszálló tizezredik diákvendégét

vid te vm ki

1963. november 23.

bensőséges ünnepség színhelye volt szombaton délután a szegedi idegenforgalmi hivatal turistaszállója, ahova megérkezett az idej tizezredik diákvendég. erdélyi ágness, a miskolci földes ferenc gimnázium első osztályos tanulója gács györgy, a szegedi idegenforgalmi hivatal vezetője köszöntötte, majd virágcsokrot, a szabadtéri játékok városának életét ismertető könyveket, s az ünnepi játékok felvételét nyújtotta át./mti/

- . -

bb 52. megérkezett a szovjet iróküldöttség a szocialista dráma-irodalom kérdéseivel foglalkozó nemzetközi konferenciára

t bi/tm-lm fm

1963. november 23.

szombaton háromtagú szovjet iróküldöttség érkezett budapestre. a szovjet irók - v.v. lavrentyev, j.n.rannet és a.p. stein, - a szocialista drámairodalom kérdéseivel foglalkozó nemzetközi konferencián vesznek részt. a kétnapos tanácskozást november 28-án és 29-én rendezik meg az írószövetség klubjában bolgár, csenszlovák, jugoszláv, ndk-beli és szovjet iróvendégek részvételével. a bevezető előadást mesterházi lajos tartja ,,a szocialista drámairodalom időszerű kérdései ,, címmel./mti/

- . -

16.00/a

17.20

- 35 -

me

bb 53. közlekedési balesetek

gk-lm sr

1963. november 23.

az üllői ut 145. számú ház előtt maka párt 44 éves budapesti lakos ittas állapotban, szabálytalanul és figyelmetlenül ment át az uttesten s egy személygépkocsi elütötte. maka párt súlyos, nem életveszélyes sérüléssel a péterfy sándor utcai kórházba szállították.

a váci ut és a gogol utca kereszteződésénél kolozsvári andrásné 25 éves budapesti lakos leesett a 3/a jelzésű villamos lépcsőjéről, súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett./mti/

--

bb 54. saját érdekükben jelentkezzenek

gk-lm sr

1963. november 23.

a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte sántics györgy 20 éves, büntetett előéletű nyírderzsi lakost, aki 1963. november 8-án a nyugati pályaudvar várótermében egy fiatal ember részéről reábizott üres bőröndöt ellopott. megállapították, hogy november 13-án délelőtt fenti helyen egy padon alvó férfi zsebéből kilopta pobeda gyártmányu karóráját. a 18. kerületi rendőrkapitányság kéri a károsultakat, hogy saját érdekükben jelentkezzenek személyesen budapest, 18. vöröshadsereg utja: 168. földszint 11. szám alatt, vagy telefonon a 280-240, 138-as mellékállomáson./mti/

--

bb 55. hivatalos lottó nyereményjegyzék

te szb

1963. november 23.

a 47. játékheten beérkezett 5 221 498 lottószelvény. öt találat nem volt. négy találatot 33 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 118 670 forint. három találatot 2 457 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 797 50 forint. a két találatos szelvények száma 82 592 darab, ezekre egyenként 23.70 forintot fizetnek. /mti/

--

16.45/a

17.45

- 38 -

Me

a szerkesztőségek figyelmébe!

szb -cz

a bb 33. számú hírünkhöz az alábbi helyesbítéseket adjuk:

a bb 33. számú hír /közös nyilatkozat/ címe helyesen:

közös nyilatkozat a lengyel népköztársaság párt- és kormány-küldöttségének a magyar népköztársaságban tett látogatásáról.

x x x

az első bekezdés első sorától a szöveg helyesen:

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának és a magyar forradalmi munkás-paraszt kormánynak a meghívására...

x x x

a második bekezdés harmadik sorától a helyes szöveg:

... a magyar népnek a szocialista iparban, a mezőgazdaságban, a kultúra- és oktatásügyben, valamint az életszínvonal emelésében elért jelentős vívmányaival.

x x x

az ötödik folytatás harmadik bekezdése helyesen:

célszerűnek tartják a tudományos és műszaki együttműködés bővítését, többek között a híradástechnikában és a félvezetők gyártásában közös tudományos kutatási és konstruktóri munka megszervezését.

x x x

a hatodik folytatás negyedik bekezdésének első sora helyesen:

a közép-európai atomfegyvermentes és korlátozott f e g y v e r z e t i i övezet...

x x x

a nyolcadik folytatás negyedik bekezdésének negyedik sorában a szöveg:

... a kölcsönös előnyök és a z egyenlőség...

x x x

/folyt.köv./

16.45/- szb

18.10

-39-

Me

/a szerk. figy... 1. folyt./- szb

a kilencedik folytatás harmadik bekezdésének harmadik sorában a szöveg:

... szakadatlanul növekszik, s ez döntő szerepet játszik...

ugyancsak a harmadik bekezdés hetedik sorától a szöveg:

... alapvető biztosítéka a béke megőrzésének és valóra váltja...

x x x

ugyancsak a kilencedik folytatás negyedik bekezdése helyesen:

mindkét párt nyomtatékosan rámutat, hogy a szovjetunió kommunista pártjának gazdag eredményei rendkívül jelentősek az egész nemzetközi munkásmozgalom számára és megállapítja, hogy a szovjetunió kommunista pártja huszadik és huszonkettedik kongresszusának történelmi jelentőségű határozatai nagymértékben hozzájárulnak a nemzetközi munkásmozgalom harcának elméletéhez és gyakorlatához.

x x x

a kilencedik folytatás ötödik bekezdésének hetedik sorától a helyes szöveg:

... erejének szüntelen gyarapításáért, mert ez a békéért és a szocializmusért vívott harc győzelmének alapfeltétele. mindkét párt abból indul ki...

/mti/

-. -

bb 56. a magyar televízió

-lm sr

1963. november 23.

kéri a lapokat, hogy a holnapi, november 24-i, vasárnap délutáni műsorban a következő módosítást hajtsák végre: 17.35 kicsinyek műsora, 18.20 gyorsabban, messzebbre, magasabbra, magyar kisfilm, a műsor további része változatlan./mti/

-. -

16.58/- szb

-40-

18.10

Ma

bb 57. benedek tiber-émlékműsor a rádióban

i s/gk-lm fm

1963. november 23.

a magyar rádió november 26-án, kedden „bucsu a gyalogostól”, címmel műsort sugároz a nemrég elhunyt kitűnő komikus színésztől, benedek tiberorról. az adásban magnetofonszalagról ismét felhangzanak majd benedek tiber emlékeztető rádió- és színpadi műsorai, monológjai./mti/

-. -

bb 58. hangversenyek a rádió november végi programjában

i s/gk-lm fm

1963. november 23.

a magyar rádió november utolsó napjaiban több hangversenyt sugároz. november 26-án a zeneművészeti főiskola nagyterméből közvetíti a debreceni máv filharmónikusok és a kodály-kórus együttes hangversenyét. a debreceni kodály-kórus több külföldi - angolai és olaszországi - sikeres koncert után most a főváros közönségének mutatja be műsorát. a zenekart gulyás györgy vezényli, a műsorban közreműködik lászló margit, komlóssy erzsébet és gázó jános. a koncerten farkas ferenc; cantus pannonicus és honegger: haláltánc című művét adják elő.

november 27-én a berlini szent hedvig katedrális énekkarának és a berlini filharmónikusok zenekarának hangversenyét sugározza a rádió. a koncerten brahms német rekviem című művét adják elő. brahms ezt a művét robert schumann emlékére írta. a zenekart rudolf kempe vezényli.

ugyanezen a napon közvetíti a rádió a weiner-vonósnégyes nyilvános hangversenyét a stúdióból. a koncert első részében haydn és beethoven f-dur vonósnégyeseit, a második részben pedig dományi c-moll zongoraötösét adják elő november 28-án a zeneművészeti főiskola énekkara lép fel a rádióban. műsorukon ritkán hallható művek szerepelnek: schubert: hazaszeretet című kantátája és vihar című műve, továbbá schumann az éjszaka című romantikus kantátája./mti/

-. -

bb 59. a toldi bemutatója a bábszínházban

k bi/hné-m fm

1963. november 23.

a bábszínházban szombaton délután mutatták be a toldi-ból készült bábjátékot. arany jános eposzát jékely zoltán alkalmazta bábszínpadra. a kísérőzenét kocsr miklós szerezte, a bábjátékot szőnyi kató rendezte, a díszleteket kocsis iván, a bábokat bródy vera tervezte. a bemutató előtti főpróbákon már gyermekközönség is részt vett. pedagógusok véleménye szerint a magyar klasszikus irodalom alkotásainak bábjátékok formájában történő bemutatása nagy segítséget nyújt az iskolai oktatóknak a művek megszerettetésében és megismertetésében./mti/

17.45/a

- 41 -

18.10

Ma

bb 60. magyar-bolgár baráti est mikófalván

vid tm szb fm

1963. november 23.

a heves megyei mikófalván szombaton magyar-bolgár baráti estet rendezett a hazafias népfront megyei és községi bizottsága. az ünnepségen sztojan radev, a bolgár kultúra igazgatója előadást tartott a bolgár nép életéről és munkájáról. /mti/

--

bb 61. karnagytovábbképző tanácskozás zalaegerszegen

vid gk szb la

1963. november 23.

szombaton mintegy 500 kórusvezető részvételével kétnapos karnagytovábbképző tanácskozás kezdődött zalaegerszegen. erre az alkalomra szekeres ferenc karnagy vezetésével a városba érkezett a budapesti madrigálkórus, amely szombaton este diszelőadást tartott a városi zeneiskola kamaratermében. /mti/

--

bb 62. időjárásjelentés

tr szb

1963. november 23.

a meteorológiai intézet jelenti 1963 november 23-án, szombaton este:

nem változik az idő

várható időjárás vasárnap estig: kisebb felhőátvonulások, legfeljebb néhány helyen kevés eső. mérsékelt, időnként élénk nyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap 10-13 fok között. /mti/

--

19.20/a

- 42 -

me

bb 63. végetért a kgst rádiótechnikai és elektronikai ipari állandóbizottságának ülése - ünnepélyesen aláírták a tanácskozásról készült jegyzőkönyvet

tr/tr-Lm la

1963. november 23.

a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának rádiótechnikai és elektronikai ipari állandó bizottsága 1963 november 20 és 23. között budapestben tartotta első ülését.

az ülésen résztvettek a bolgár népköztársaság, a magyar népköztársaság, a német demokratikus köztársaság, a lengyel népköztársaság, a román népköztársaság, a szovjetunió és a csehszlovák szocialista köztársaság küldöttségei.

a bizottság ülését apró antal, a minisztertanács elnökhelyettese, a magyar népköztársaság kgst-beli képviselője, valamint n.faggyejev, a kgst titkára nyitotta meg.

a bizottság jóváhagyta munkatervét, amely a rádiótechnikai és elektronikai iparban a tagállamok gazdasági és tudományos műszaki együttműködésére vonatkozó, a tanács 18. ülészakán hozott határozatokat tartalmazza.

a bizottság elfogadta ügyrendjét és eljárási szabályzatot, továbbá számos határozatot hozott szervezeti kérdésekről.

a bizottság ülése a testvéri együttműködés és a kölcsönös megértés szellemében zajlott le.
x x x

szombaton este a magyar tudományos akadémián a delegációk vezetői ünnepélyesen aláírták az állandó bizottság üléséről készült jegyzőkönyvet. az aláírásnál jelen volt erdélyi károly külügyminiszterhelyettes és n.faggyejev, a kgst titkára is.

az aláírás után dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter, a kgst rádiótechnikai és elektronikai ipari állandó bizottságának elnöke fogadást adott az állandó bizottsági ülés résztvevőinek tiszteletére. /mti/

- v é g e -

21.10/a

- 43 -

me

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon: 150-400, 350-600

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. november 24.

bb. 1. térkép készült a pesti síkság alatti törésvonalakról -
hegyek és völgyek a vastag üledékréteg alatt

i tz/gg/e vg

1963. november 24.

érdekes térképet készített az országos műszaki fejlesztési bizottság felkérésére dr. Kőrössy László geológus, az országos kőolaj- és gázipari tröszt osztályvezetője. a térkép a dunaharaszti, tura és vác közötti, összesen mintegy 800 négyzetkilométeres háromszögben többszáz méterrel a jelenlegi felszín alá süllyedt kőzetek törésvonalait - évmilliókkal ezelőtt keletkezett, de még mindig beforratlan sebhelyeit - ábrázolják.

a térkép rendeltetése az, hogy segítséget nyújtson a hévizek feltárásához, pontosabban a furandó kutak helyének kijelöléséhez. a mélységben felforrósodott vizet ugyanis általában csak többszáz méter mély kutakkal lehet a felszínre hozni. azonban annak idején - ezen a környéken például évmilliókkal ezelőtt - a belső feszítőerők hatására az eredetileg egybefüggő felszín széttöredezett és többé-kevésbé összefüggő hasadék-rendszerek keletkeztek benne. az ilyen töréses övezetekben a mélységi víz a repedések járatain át hol kisebb, hol nagyobb mértékben megközelíti a felszínt, a furó tehát hamarabb találhat rá.

a térképen a jelenlegi felszín alatt hét, eddig „kinyomozott”, hatalmas, többször tízkilométeres törésvonal rajzolódik ki. közülük csak egy halad észak-déli irányban, a budai hegyek keleti lábánál. a többi hat törésvonal viszont a pesti síkság alatt nagyjából párhuzamosan fut északnyugat-délkeleti irányban, s az ördögárok, illetve a vác-tura vonalban haladó törési zóna között egymással váltakozó hegy- és völgyvonulatokat hozott létre mélyen a mai felszín alatt. /mti/

10.05/e

- 1 -

me